

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

Handreiking: Veilige heropening bedrijven en instellingen

Direct naar

→ [Op het werk en COVID-19 \(/coronavirus-covid-19/werk/\)](/coronavirus-covid-19/werk/)

Zie ook

→ [Handreiking: Veilige opening sauna en wellness \(/coronavirus-covid-19/werk/handreiking-sauna-en-wellness/\)](/coronavirus-covid-19/werk/handreiking-sauna-en-wellness/)

→ [Handreiking: Veilig werken bij contactberoepen \(/coronavirus-covid-19/werk/contactberoepen/\)](/coronavirus-covid-19/werk/contactberoepen/)

Een deel van de vanuit overheidsredenen gesloten voorzieningen gaat weer open. Het gaat bijvoorbeeld om restaurants en cafés (incl. terrassen), bioscopen, bibliotheken, musea, monumenten en culturele instellingen en/of activiteiten zoals theater en concertzalen. Uiteraard moeten de mensen in deze voorzieningen zo veilig mogelijk kunnen werken en moet het ook voor bezoekers (klant, gast) veilig zijn. Hoe kunnen ondernemers/managers/bestuurders hun bedrijf of instelling veilig in de 'anderhalvemeter-samenleving' opstarten? Daar heeft het [RIVM \(Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu\)](#) een handreiking voor uitgewerkt. Hieronder lees je de adviezen die daarin zijn verwerkt. Brancheverenigingen kunnen hiermee protocollen voor hun eigen werkomgeving uitwerken. Deze handreiking is ook te gebruiken door bedrijven en instellingen die niet vanuit overheidsredenen gesloten zijn. Brancheverenigingen en koepelorganisaties zijn op dit moment bezig met het vertalen van de RIVM richtlijnen naar hun eigen werkvloer in protocollen. Meer informatie over de stand van zaken in jouw branche kun je krijgen via deze collectieven.

Binnen de verschillende bedrijven en instellingen kunnen er bestaande richtlijnen, kwaliteitsnormen of (arbeidsomstandigheden) wetgeving van toepassing zijn (zoals over de organisatie van hygiënemaatregelen of schoonmaak). Deze gaan soms verder dan de handreiking van het RIVM. Uiteraard zijn de bestaande richtlijnen, kwaliteitsnormen of wetgeving in dat geval leidend.

Aanvullende maatregelen binnen beroepsgroepen

Voor de ondernemer/medewerker hebben we richtlijnen gemaakt met aanvullende maatregelen. Naast specifieke COVID-19 maatregelen kan er ook sprake zijn van al bestaande en misschien strengere maatregelen vanuit de richtlijnen, kwaliteitsnormen of wetgeving voor je branche of beroepsgroep. Deze bestaande richtlijnen blijven uiteraard ook gelden.

Hygiënemaatregelen, afstand houden en een gezondheidscheck zijn de basis

Om er voor te zorgen dat je als ondernemer/medewerker veilig kan werken, is het belangrijk dat je de gezondheidsadviezen opvolgt:

- Volg de hygiënemaatregelen nauwkeurig op. Was je handen regelmatig met water en zeep, zit met je handen niet aan je gezicht, schud geen handen en hoest of nies in je elleboog.
- Het is vanaf nu nodig om een gezondheidscheck te doen bij jezelf en bij je bezoekers. Met een gezondheidscheck bedoelen we dat je voor het aangaan van de dienstverlening altijd checkt of jij gezond bent en of de bezoeker geen klachten heeft die passend zijn bij het nieuwe coronavirus.
- Bij de kaartverkoop of voordat een reservering van een bezoeker plaatsvindt, doet de medewerker een gezondheidscheck bij de bezoeker (zie hieronder de vragen). Als één van deze vragen met ja wordt beantwoord, maak dan geen afspraak of annuleer de reservering.
- Als je als ondernemer/manager/medewerker gezondheidsklachten hebt zoals een neusverkoudheid, hoesten, koorts en/of benauwdheid, dan blijf je thuis om uit te zieken en kun je niet werken. Als je gedurende de werkdag klachten ontwikkelt, stop je met werken en ga je direct naar huis.
- Als je als manager/medewerker tot één van de risicogroepen behoort, maak dan zelf de afweging of het medisch verantwoord is dat je gaat werken. In overleg met de bedrijfsarts moet de afweging worden gemaakt of en welke werkzaamheden kunnen worden

uitgevoerd en moet je de mogelijkheid krijgen werk nog niet te hervatten/andere werkzaamheden op te pakken.

Vragen voor de gezondheidscheck

Wanneer één van onderstaande vragen met JA wordt beantwoord, mag de medewerker niet komen werken, of mag de bezoeker niet naar de afspraak/reservering komen. Het werk of het bezoek moet worden uitgesteld totdat op elke vraag NEE geantwoord kan worden.

- 1 Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak?
- 2 Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
- 3 Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?
- 4 Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had?
- 5 Ben je in thuisisolatie omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?

Download de afbeelding (<https://www.rivm.nl/documenten/triage-bezoekers-0>)

Persoonlijke beschermingsmiddelen niet nodig

Als je als ondernemer/medewerker de gezondheidscheck goed doet én als de bezoeker zich daar ook aan houdt, zijn persoonlijke beschermingsmiddelen niet nodig. Het dragen van bijvoorbeeld een mondneusmaskers, schort of wegwerphandschoenen wordt niet geadviseerd. Dat komt omdat het advies is om al bij milde klachten thuis te blijven. Ook om anderhalve meter afstand te houden, geen handen te schudden en vaak de handen met water en zeep te wassen. Deze hygiëneadviezen blijven belangrijk.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij medewerkers structureel niet aan de 1,5 meter norm kunnen voldoen. Bijvoorbeeld in een kleine keuken. In dat geval kunnen de medewerkers de maatregelen, zoals beschreven in de handreiking '[Veilig werken bij contactberoepen](https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/werk/contactberoepen)' (<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/werk/contactberoepen>) hiervoor als kader gebruiken.

Afstand houden & gezondheidscheck

Suggesties voor het beheersen van de bezoekersstroom:

- Medewerkers/bezoekers moeten de gezondheidscheck doen voor aanvang van de dienst/het bezoek.
- Vooraf bij de kaartverkoop/reservering en bij aanvang van het bezoek moeten de bezoekers gewezen worden op de gezondheidscheck.
- De branches waarvoor de overheid een maximum aantal bezoekers heeft aangegeven, moeten dat aantal aanhouden.
- Bij de inrichting van tafels of rond de bezetting in een ruimte/zaal moeten bezoekers zich strikt aan 1,5 meter afstand kunnen houden. Ten opzichte van elkaar en ten opzichte van medewerkers (dit hoeft niet bij huis-/gezinsgenoten).
- Attendeer bezoekers er op dat zij afstand van elkaar houden.
- Zorg voor een soepele doorstroming, door bijvoorbeeld deuren open te zetten/automatische deuren.
- Houd het kassa-/baliecontact zo beperkt mogelijk.

Voor medewerkers en bezoekers die behoren tot de risicogroep geldt:

- Een medewerker die tot één van de risicogroepen behoort, maakt zelf een afweging of het werken medisch verantwoord is voor de eigen gezondheid. In overleg met de bedrijfsarts maak je de afweging of en welke werkzaamheden je kan uitvoeren en de werknemer moet de mogelijkheid krijgen werk nog niet te hervatten/andere werkzaamheden op te pakken.
- Bezoekers die tot een risicogroep behoren, wegen zelf af of zij een dergelijke voorziening kunnen en willen bezoeken.
- De branche maakt voor risicogroepen, eventueel met een bedrijfsarts en/of arbeidshygiënist, beleid zodat de voorziening voor de medewerkers én bezoekers die in een risicogroep zitten zo veilig mogelijk is.

Voor zwangere medewerksters geldt:

- Voor zwangere medewerksters kan in overleg met de bedrijfsarts een passend advies gemaakt worden. Hiervoor kunnen de uitgangspunten worden gebruikt zoals beschreven door het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). De branchevereniging of koepelorganisatie kan op basis van dit document eigen beleid rondom zwangere medewerkers opstellen.

Social distancing tijdens werk/bezoek

Suggesties om er voor te zorgen dat medewerkers en bezoekers afstand van elkaar kunnen houden:

- Beperk het aantal personen in een ruimte. De eigen verantwoordelijkheid van mensen is hier heel belangrijk.
- Spreid eventueel de bezoekers door ruimere openingstijden (uiteraard passend binnen de geldende openingstijden).
- Maak vaste looproutes en communiceer dit duidelijk.
- Laat bezoekers buiten wachten (met 1,5 meter afstand) en laat hen pas binnen op de gereserveerde tijd.
- Zorg dat er voldoende afstand is tussen de zitplaatsen in bioscopen, theaterzaal of aankomstruimte.
- Beperk het aantal personen in de toiletruimtes. Laat bezoekers wachten met 1,5 meter afstand.
- Houd toezicht op het liftgebruik (bijvoorbeeld bij krappe liften: neem de lift naar boven, loop zoveel mogelijk naar beneden).
- Geef bezoekers geen toegang tot privéruimtes, keuken, omkleedruimtes of kantoor.
- Bevestig een fysieke (kunststof)barrière, bijvoorbeeld bij balie/informatiepunt/kassa of receptie, wanneer de 1,5 meter afstand niet haalbaar is.
- Bij het veilig inrichten van de werkplek en publieke ruimte, kan een arbeidshygiënist, na onderzoek op locatie, de ondernemer op maat adviseren over eventuele passende technische en organisatorische maatregelen, zoals over de toepassing van schermen.

Hygiëne voor medewerkers en bezoekers

Het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) heeft algemene hygiënerichtlijnen voor openbare ruimtes. De punten hieronder zijn de minimale eisen die worden gesteld. Houd ook rekening met aanvullende maatregelen op hygiëne of schoonmaak vanuit eigen richtlijnen/kwaliteitseisen of (arbeidsomstandigheden) wetgeving van de onderneming/instelling/branche/sector.

- Zorg dat medewerkers bij aankomst hun handen wassen. En bied bezoekers de mogelijkheid om hun handen te wassen, het beste is met water en zeep. Als het écht niet anders kan, dan kun je een desinfecterende handgel aanbieden.
- Zorg voor voldoende (hand)zeep voor de bezoekers en papieren handdoekjes in toiletten.
- Maak handcontactpunten zoals deurklinken, pinautomaten, touchscreens (waarmee bezoekers wel in aanraking komen) meerdere keren per dag schoon.
- Intensiveer de schoonmaak van stoelen, leuning, tafels etc. en de toiletten. Maak ze minimaal meerdere keren per dag schoon;
- Maak na iedere werkdag de gehele voorziening goed schoon volgens het reguliere schoonmaakprotocol.
- Ventileer ruimtes. Bijvoorbeeld door de ramen/deuren regelmatig open te zetten.

Herhaal ook binnen het bedrijf/de instelling op meerdere plekken de algemene adviezen:

- Schud geen handen.
- Hoest/nies in de binnenkant van de elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes om de neus te snuiten en gooi deze daarna weg.

Aanvullende aandachtspunten voor medewerkers:

- Zorg dat medewerkers over een eigen eetgelegenheid/pauzeruimte/toilet(ten)/omkleedruimte etc. beschikken waar zij afstand kunnen houden en hygiënemaatregelen kunnen opvolgen.
- Als de medewerker gezondheidsklachten heeft die een risico vormen voor de bezoeker (zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak) kan er niet worden gewerkt. Zie gezondheidscheck.
- Medewerkers kunnen bij klachten laagdrempelig worden getest (<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen>) via bedrijfsarts, GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) of huisarts.
- Train en begeleid medewerkers op de maatregelen en dat zij toezien dat zij en bezoekers 1,5 meter afstand houden.
- Het advies voor medewerkers geldt ook voor vrijwilligers en stagiaires.
- Jongeren (< 18 jaar) hebben recht op extra bescherming vanuit arbeidsomstandighedenwet.
- Werk zoveel als mogelijk in vaste teams. Als er minder wisseling is in personeel, is de kans op verspreiding van het nieuwe coronavirus kleiner.

Aanvullende aandachtspunten voor leveranciers:

- Ook voor leveranciers geldt een gezondheidscheck voor het aanvangen van de dienst/werkdag.
- Spreek van te voren een aankomsttijd en -plaats af. En bespreek van te voren op welke manier de goederen moeten worden afgeleverd.
- Maak ook voor leveranciers vaste looproutes en communiceer dit duidelijk.
- Houd 1,5 meter afstand tussen de leverancier en de medewerkers die de goederen in ontvangst nemen en zorg voor voldoende mogelijkheden om de handen te wassen.